

/Obchodní palác/

Tak jako kamkoliv jinam v nezměrném Obchodním paláci, rovněž do sálu s obuví doléhají odkudsi hysterické nadávky ženy; ta na chvíli zmlkne, než ozve se znovu. Na turistech ani psech, kteří mezi regály bloumají, není patrné, že by ten křik nějak vnímali, čemuž divit se nelze u turistů majících sluchátka v uších či na nich. Psi k botám vystaveným u země čichají. Mobily regály fotí. Co turisty zaujme, berou hned do ruky, zase to vrátí. Více aktivní se na židličkách přezují, projdou se, sklouznou se, poskočí, neboť jsou zvědaví, co při čem uslyší a jaká světélka dole jim ozdobí nohy. V hodnocení zvuků, barevného blikání pomáhá případný doprovod, zkoušení glosují náhodní svědci. Občas v nové obuvi některý turista odchází, případně dál kráčí, v čem přišel, a boty ze stojanu odnáší v batůžku na zádech, drží je v ruce, v papírové tašce, za spojené tkaničky visí mu okolo krku.

V tom bludišti dlouhých řad stojanů, regálů se objeví Machos, syn Oddyse, pohledný mladík, už žádné dítě. V jeho tváři zračí se o zboží zájem, nicméně zároveň působí nejistě. Zřejmě má obavy, aby se nesplet. Zmizí a pak se vynoří jinde, kde též si lze ledacos na nohy nazout.

Machose sleduje, nejprve zpovzdálí, laskavá stařenka Urkla. Hoch ji přitahuje. Když si na židličce vymění běžecké boty za černé lakýrky, ona od něho pár kroků stojí. Po chvíli přistoupí ještě blíž, mírně jej povzbudí laskavým hlasem: „Líbí se mi, jak si samostatně vedeš, ale kdybys chtěl ode mě poradit, budu jen ráda.“ Machos s údivem pozvedne skloněnou hlavu, načez z rozpaků pronese heslo, které fojníci z reklamních důvodů úspěšně šíří: „O pomoc se neprosím – sám nepomůžu taky.“ Potom se nicméně s úsměvem stařence svěří: „Chystám se totiž do tanečních.“ Urkla jak na povel oběma rukama mladíka chytá; takovou radost má z toho, co řekl. Zároveň trochu na omluvu praví: „Jsem dojatá, s čím se mi chlubíš.“ Machos si zaváže tkaničky. Vstane a ze zájmu o boty zůstává v předklonu, u židličky na místě šlape. Urkla mu poradí už věcným tónem: „Projdi se kousek.“ Uposlechne, udělá dopředu několik kroků a stejně i couvne. Poněkud kulhá. „Trochu mě tlačí.“ „Že ty jsi Machos? Vždyť my se známe. Tvůj otec je výzkumník Oddys a já jsem Urkla. Musíš si, Machosi, vyzkoušet o číslo větší.“ Sedne si a malé lakýrky zuje. Urkla mu, i když on zpočátku nechce, podle nich vybere jiné. „Obuj si tyhle.“ Též nyní si počíná stejně jak prve. Dopředu a zpátky kráčí však ladně. „Tyhle mě netlačí vůbec a přitom na pohled rovněž jsou hezké. Nebo co myslíš?“ „Myslím,

že jsou skoro hezčí. V nich tancovat ti půjde úplně samo.“ Tomu se usměje, ještě se zeptá: „Že, Urklo, boty do tanečních mají být černé?“ „Jistě.“ Machos, tím povzbuzen, znovu se projde. Obejde židličku dokola v jednom a ve druhém směru. „Tak si je vezmu.“ „Já na tvém místě bych jednala stejně.“ I tomu se usměje, sedne si, zase se přezuje do svých bot na běh; lakýrky prozkoumá na klíně vsedě. „Působí solidně. Snad nesoudím chybně.“ „Vůbec se neboj.“ „Doufám, že vydrží do svatby.“ „Ty se budeš ženit?!“ „Jednou k tomu dojde. Zatím ale netuším, kdo si mě vezme.“ Vstane s lakýrkami u těla v ruce. Odchází pomalu s ohledem na Urklu bludištěm dlouhých řad stojanů, regálů, dál oba hovoří navzájem k sobě: „Mám vnuka Peita, jenž ti je podobný ve tváři, postavou, gesty i hlasem. Budete přibližně též stejně staří.“ „Mně je pětadvacet.“ „Takže v tom případě jsi mladší jen o dva roky. I teď, jak se usmíváš, Peitu se podobáš.“ „Kdybychom šli boty kupovat zároveň, to by sis nás tedy pletla.“ Urkla si povzdechne: „Však jsem se nejprve divila, že vidím jeho.“ Za chůze zrak se jí slzami plní. Otře si oči a dále praví: „Spěchala jsem vlastně za tebou s představou, že jako sleduji vnuka.“ „Možná další boty teď Peit zrovna nechce. Ale to nevadí. Potkáš ho jinde.“ „To se ti řekne. Cestuje po celém světě.“ „A kde je nyní?“ „To kdybych věděla. Už se mi zeměpis plete. Přitom na displeji dokonce vidím, jak mluví tam někde. Jenomže tohle mi není moc platné. Navíc on mě vidět, že brečím, nechce, a proto hovoří většinou krátce. Často jen řekne mi změněným hlasem, abych to zkusila příště. Podle mě ubíjí pořád se toulat. Ani si nemyslím, že by se právě Peit zajímal o cizí země. Odevšad oznámí, že se má

krásně, že svítí slunce, že pláže jsou čisté, v restauracích že se jí dobře. Kvůli tomuhle nemusel odjíždět. Má možnost bydlení u mě. On se ovšem neumí smířit se životem na jednom místě. Již jako malý si hrál, že je admirál. Paláce byly mu v představách velké lodě a korzo paluba. V pracovně od stolu před oknem s výhledem k zátocě náš palác pomocí šuplíků řídil. Hladinu sledoval trubičkou z papíru. Chlubil se, kam až s ní vidí. Tehdy se mi aspoň s čímkoliv svěřil. Třeba se mohl stát jedním z těch fojníků, kteří pro zábavu turisty po moři sem a tam vozí. Při této činnosti by rovněž na místě nebyl. Jenomže on prý už z dětských snů vyrostl. Teď se na pódiích předvádí turistům. Občas ho vidím na displeji zpívat v cestopisných filmech.“ „A na co hraje?“ „Hrát neumí na nic a zpívá pořád to, že se má krásně, že svítí slunce, že pláže jsou čisté, v restauracích že se jí dobře. Tohle mohl pět na korze tady.“ „To bych chtěl slyšet.“ „Opravdu? Škoda že o tvém zájmu neví. Ty jsi ovšem, Machosi, jiný.“ „Proč myslíš? Copak už nejsme si úplně podobní?“ „Navenek. Uvnitř se od něho lišíš. Ty cestovat po světě určitě nechceš.“ Machos se usměje, rozhodí rukama. „Tady jsem byl zatím nejdál.“ Urkla se znovu po stojanech, regálech s obuví rozhlédne, nejprve nejistým pohledem, zda dobře slyšela, zda nejsou jinde, a potom jakoby očima Machose a hocha obejmje, zároveň otázkou prohlásí laskavě, nicméně rozhodným hlasem: „Že přece zážitek v obuvi úplně stačí?“ Machos jen naoko smířeně zakývá hlavou, stařenka nadšeně dodá: „No to je úžasné!“ „Co máš, Urklo, na mysli? Rád bych to věděl.“ „Kde jsi byl nejdál a že jsem na stará kolena mohla být při tom.“ „No dobře. Ale i zpívat se pokouším,

a navíc s kytarou, aby mé písničky vyzněly lépe.“ „Sám se doprovází?“ Zakývá hlavou. „Tak to jsi úplný virtuóz.“ „Copak jsi mě někdy slyšela?“ „Sice ne, nicméně si umím představit, že zpíváš a hraješ podobně, jako sis vybíral sváteční boty.“ Teď Machos se rozhlédne, nejprve nejistým pohledem, zda dobře slyšel, zda nejsou jinde, a potom jakoby očima stařeny, zároveň otázkou prohlásí: „Že přece takový zážitek úplně stačí?“ Urklu tím i nyní ujistí, že on a Peit jsou uvnitř jiní. Za chůze zrak se jí slzami plní. Otře si oči. Machose drží se zlehka za paži. Sál s obuví opustí, jdou spolu dále.

„Jenže i já, Urklo, plánuji též někam vyrazit. Nebudu docházet pouze do tanečních.“ „Někdy přijď ke mně. Jsem doma sama.“ „Aspoň tě nikdo neruší.“ „Klidu mám příliš. Tak jestli jej velebíš, mohl bys u mě být stále.“ „Přece jsem neříkal, že nechci cestovat.“ Stařenka s povzdechem praví: „V turistu jsi tedy stejný jak všichni.“ On zakývá hlavou a s úsměvem dodá: „Mám ale nápad, který by se mohl zdařit. Kdybys chtěla, poslal bych za tebou otce. S ním si budeš rozumět lépe než se mnou.“ „Oddys necestuje?“ „Vůbec. Nikdy ani neměl cestování, pokud vím, v plánu. Všude je podle něj na dosah všechno, jen poznati toho lze za život málo.“ „A měl by čas na mě?“ „Kdybyste spolu šli na krátkou procházku, třeba do proluky, s tím by mít problémy neměl. Stejně do UPVD musí jít kolem, nebo když se vrací po korze zpátky. Vlastně mě napadá rovněž můj dědeček Erllys. S ním si budeš rozumět podobně jako s mým otcem.“ „Erllys necestuje taky?“ „Vůbec. Akorát v mládí cestoval ve válce. Potom už nikdy. Teď navíc má špatné nohy. Chodí o holi.“ „Oddys a Erllys

jsou oba úžasní. Máš skvělé předky.“ „Někdy jsou mimo.“ „Což nejsi po nich? Pověz, co zkoumáš.“ „Přál bych si sportovat po celém světě.“ „Chceš stihnout příliš.“ „Zpívám a sportuji – to není mnoho. Sportu se věnuji více. Rád bych se jen ještě naučil tančit.“ „Mohl bys tančit, zpívat s kytarou, sportovat klidně v mém bytě. I vnuka, když bydlíval u mě, jsem nechala, ať žije po svém.“ „Jakým se věnoval sportům? A dělá je stále?“ „Jeho sportování nestálo za řeč. Spíš ty mi povídej, abych to věděla, ve kterých vynikáš sportech, a které ti naopak nejdou.“ „Já se v žádném sportovním odvětví necítím úplně špatně. V míčových hrách ale vyniknu vesměs díky náhodě. Přesto mě zejména kopaná velice baví. Před utkáním rozcvičky pokaždé řídím. V přípravě jsem totiž kapitán mužstva. Před snídaní myji se studenou vodou. Tím jsem měl začít. Zpočátku přál jsem si trénovat s Odyssem, jenomže toho jsem prošením pokaždé rušil. Přitom i on v mládí sportoval, aspoň to tvrdí. Ovšem když závodím, chodí mi fandit. Do dálky doskočím s rozběhem často tři metry. Do výšky osobák mám metr dvacet. O tyči neskáču. Nediv se, tyč mi moc nejde. No a běh – lepší než ve sprintu jsem hlavně na delší tratě. Proto bych se zítra pokusil uběhnout maraton. Poběží atleti z celého světa. Většina už jich je tady a trénuje. S několika jsem se před polednem při našem společném klusání bavil. Říkal jsem jim, že mají můj obdiv. Tomu se smáli. Též jsem jim pověděl, že budu spokojen, když vůbec maraton uběhnu v rozumném čase. Nejlepším běžcům se opravdu nemohu rovnat. To jsou, Urklo, úplní vládci. Každý si přeje mezi ně proniknout, snaží se něčím je upoutat. Není však divu. Kdo uspěje, má radost, jakou by nepoznal

jinde. A přitom i ti ze všech nejlepší vzhledem jsou normální lidi. Tetování, pírsinky. Mastí se krémy. I za běhu sluchátka v uších či na nich. Hlasitě dýchají, frkají, potí se. Nemají problémy. Po tréninku hovoří hlouposti. Líčí sebejistě, nicméně se smíchem, co už dokázali a co mají v plánu.“ „To se na maraton i já přijdu podívat.“ „Přijď, Urklo. Poběžím po korze celé dopoledne. Víc ale miluji běhání v noci, kdy musím sledovat hvězdy.“

Tu se na ně obrátí turistka s dotazem, který je zaskočí. „Nevšimli jste si tam, odkud přicházíte, že by sál se sklem na tělo?“ Oba se v rozpacích za sebe ohlédnou a Urkla odpoví váhavým hlasem: „Tam jsou v sále na nohy boty. Sál se sklem na tělo, to slyším prvně. Myslíš sklo pod kůži, skleněné střepy?“ „Slíbila jsem ze skla ozdoby zetěovi. Je totiž úplný blázen. V patře prý jich mají největší výběr.“ Machos napůl z legrace turistce radí: „Zeptej se fojníků v sále informací. Tam třeba se něco jiného dovíš.“ Turistka neklidně stojí a váhá. Urkla jde s Machosem Obchodním palácem dále; na schodech za jízdy diví se, co vlastně pro zete chtěla. „Vždyť byla zmatená. Už ji pusť z hlavy.“

V přízemí dopoví, jak zvládá sporty: „Rád jezdím na kole. Plavu, jenomže neplavu rychle – není mi příjemné ponořit hlavu. V triatlonu zavírám ve vodě závodní pole, jsem vždycky vzadu. Desetiboj provádím sám. V něm bez tyče se utkat s jinými sportovci nelze, a to je škoda. V kouli i oštěpu jsem lepší průměr. Ani zde se ovšem nemohu vyrovnat úplným vládcům. Platí to neméně o střelbě z luku. Hod diskem s otočkou je stále problém. Tak ale teď ty mi povídej, ve kterých vynikáš sportech, a které ti naopak nejdou, abych to věděl.“ „Já v žádném sportu už moc

dobrá nejsem. Prát se, například, neumím vůbec. Praní ovšem podle mě ani sport není.“ „V tomhle se shodnem. No a co dále?“ „Běh zvládnou na krátké tratě, a nikterak sprintem. V chůzi jsem na tom bohudík lépe. I maraton mohla bych, myslím si, ujit. Těž slušně pádluji, pokud to nadále platí.“ „Ty opravdu pádluješ? Vidíš, já tento sport, nevím proč, u sebe vynechal. Přitom je jediným, kterému se dosud věnuje otec. Pádluje v UPVD ve velkém bazénu čističky. Tím pádem byste mohli o tomto sportovním odvětví bavit se dobře. Měl bych se jím zabývat častěji také. No ale ty ještě, čemu se věnuješ dále?“ „Koupání u břehu. Zpívám si pro sebe a hraju na klavír. Tančím spíš zřídka. Oblékám se normálně, ne podle módy. Vzpomínám. V posteli před spaním se ráda věnuji snění.“

Nejen je vyruší hádka; ovšem nikoliv ony hysterické nadávky ženy, jež jsou slyšet v Obchodním paláci odkudsi všude, leč hádka ze sálu potravin pár metrů od nich. Fojník Ladam mohutné postavy, velikých svalů, v černé uniformě s nápisem Pasák, tlačící vozík naložený vysoko vším možným k vaření či přímo k jídlu, a fojník Mod, na výšku menší, v oranžové uniformě s nápisem Obchodní palác, mající na starost pořádek, bez vlasů oba dva, což je samo sebou, plísňí se vzájemně výhružným tónem: „Co tady, Ladame, rabuješ ve dne i v noci?! Copak, žroute, nebudeš nikdy dost sytý?!“ „Ty si myslíš, kreténe, že tohle tlačím si pro sebe?! V restauracích sytíme turisty z celého světa. A v Pasáku lokál je největší na korze ze všech. Navíc se zítra poběží maraton. K obědu dorazí vítěz i se svými fanoušky. To bude hostů víc, nežli je jindy.“ Machos se v tu chvíli blaženě usměje, pohlédne

na Urklu, Ladam u plného vozíku zvolá: „Takže se raději starej o regály, nebo tě zmlátím.“ „Starám se, aby nám tu něco zbylo, když si toho nakládáš, že vozík pak stěží tlačíš.“ „Přestaň tím pantem mlít, nebo tě opravdu zmaluju, že ani v zrcadle sám sebe nepoznáš.“ „Ty vozík necháš zde, rozumíš? Jestli se pokusíš jej někdy odtáhnout, pak na to do smrti budeš rád vzpomínat!“ „Debile horlivý, tohleto zopakuj, abys mě rozesmál. Za humor vrazím ti pár facek přes rypák, když si to přeješ.“ Pustí se nákladu, výhrůžně vyčkává. Turisté s vozíky, s taškami z papíru, ale i ostatní se kolem shlukují; jsou jich už desítky. Mobily s mozky si rozepři fojníků fotí. Těž pejsků několik na scénku ve střehu hledí. Všichni jsou zvědaví, jak půtka skončí. Machos potichu rozmlouvá s laskavou Urklou: „Nechápu, proč se Mod zbytečně chová jak hrdina střezící, kolik si čeho kdo vezme.“ „On je asi blbeček.“ „Jenomže Ladam nemluví lépe.“ „Půjdeme, Machosi, raději odsud, než do nich něco opravdu vjede.“ „Také to může být divadlo, které pro přítomné hrají.“ Koušek popojdou stranou a výstup dál sledují. Kdosi mezi diváky potěšen zvolá: „Aby se tak v sále potravin fojníci poprali! Takovou zábavu moc často nemám.“ Ti dva si však pouze hrozí, načež Mod jde rázně zpět mezi regály a Ladam svůj vozík k východu z paláce tlačí. Diváci jim z cesty ustoupí, málokdo tleská.

K východu z paláce směrem za Ladamem též Machos a Urkla pomalu vyrazí, leč dojdou jen mimo regály – upoutá je totiž Tetes v plné polní. Vojenský stejnokroj se sítkou přes helmu má barvu písku, aby byl turista bojovník co nejmíň nápadný, hlavně při přesunu pláží. Obličej také je nalíčen pískovým vzorem. Tlačí

ve vozíku kyblíček bílého jogurtu. I on budí v Obchodním paláci dojem, že hraje. Chvátá a vzápětí u sloupu, kde je víc na očích, předvede nešiku. Kyblíček, když si jej přendává z vozíku do torny na zádech, aniž ji nejdříve sundá, mu spadne na zem a obal pukne. Obsah se rozstříkne široko po dlažbě, část také na sloup. Nejbližší turisté, rovněž psi, uskočí, nicméně ne všichni dokáží uhnout; hlavně ne turisté, jejichž chytré mobily nejdříve fotí. Zásahy naštěstí vidět je nejdříve do kolen. Machos i Urkla jsou bezpečně daleko. Od pohromy nemohou odtrhnout oči. Přibíhá fojník Mod, z dálky už volá: „Tys tady udělal, Tetesi, bordýlek!“ Tetes je bezradný, čím bílé cákance utřít. Aspoň si klekne. Mod se ale rozkřikne, až mu hlas přeskočí: „Nekleč! Co klečíš?! Táhni už na korzo, nebo tu provedeš i něco horšího! Výbuch nám úplně stačí.“ Ozve se potlesk a také štěkáni. Miminko pláče. Modův mobil přivolá do předsálí potravin sanaci. Přibíhá děvčátko s pojízdnou čističkou, v níž jsou k úklidu katastrof piliny, kýbl i s roztokem, láhev dezinfekce, lopatky, košťata, na tyčkách hadry. Turista ve vojenském váhavě odchází, stále se ohlíží, roztrpčen, co se mu stalo, rád ale, že byl při tom focen.

Leč ani toto ještě není všechno. Ze sálu potravin somnambulně vychází hlemýždí rychlostí turistka stařenka Sikela, batůžek na zádech, v každé ruce plnou papírovou tašku. U Urkly s Machosem se rázem probere, zároveň znehybní, hlavu opatrně trochu jen skloní, načež se s úzkostí ve tváři pátravě rozhlíží, těm dvěma zmateně oznámí zděšeným hlasem: „Jdu, i když nemohu. Určitě spadnu. Nějak mi, prosím vás, pomozte. Nevím, co si mám počít. Zmizel i mládenec, který mě tlačil. Nebo jsem ve snu?“

Dřív než Urkla s Machosem, neméně zmatení, Sikelu podepřou, vynoří se odkudsi s křeslem na kolečkách zoufalý turista mladík a hned k ní běží. Když zas s jeho pomocí turistka stařenka sedí, zrak se jí slzami plní, do dlaně otře si oči. Oba zadýchaní po velikém výkonu hovoří spolu: „Jak jsi proboha, Sikelo, z vozíku slezla a ušla až sem tolik kroků, to mi tedy vysvětlí, abych to věděl.“ „Tohleto ani já nevím. Mně vůbec na mysl nepřišlo, že bych neseděla stále. Až tady jsem zjistila, že mě nesou nohy. Došla jsem sem zřejmě ve snu.“ „V tom případě bychom spát museli v Obchodním paláci všichni.“ „Tak mi tedy řekni ty po pravdě, jak se to sběhlo. Co se se mnou dělo? Nic mi ze soucitu mírniti nechtěj.“ „Bohužel jsem zrovna sledoval hádku dvou fojníků, černého z Pasáku s oranžovým zdejším. Když jsem se ohlédl, abych se přesvědčil, vidíš-li také, vozík byl prázdný. Moc jsem se vyděsil, pobíhal bludištěm regálů, a ty jsi zatím až tady. Co s tebou dělo se mezitím, opravdu nevím. Třeba není pro tebe vozit se nezbytně nutné.“ „To není možné.“ „V tom případě se dneska k večeru v Obchodním paláci stal v sále potravin zázrak.“ „Netrval dlouho. Po zjištění, že chodím, jsem se nehla z místa.“ „Zkus ještě chození znovu.“ „Upadnu. Vím to.“ „Budu tě chytat.“ „Já už chci odsud. Odvez mě, nebo se zblázním. Potřebuju na vzduch.“ Turista mladík uposlechne, k východu Sikelu tlačí.

Machos s Urklou v úžasu za nimi hledí, pomalu tím směrem jdou oba také, nejprve mlčky, pak ještě prohodí navzájem toto: „Krom Sikely, jejího mladíka a nás dvou, mám pocit, že nikdo si zázraku nevším. Přitom aspoň mobily jindy i hlouposti fotí.“ „To je, Urklo, opravdu zvláštní. Ani nepřiběhla ostraha, fojník

Mod, aby zas obnovil obvyklý provoz. Vlastně i psi byli neteční.“ „Třeba se vskutku nejednalo o scénku, atrakci pro hosty.“ „Dost možná. Mě dokonce napadá, zda nebyla turistka Sikela znamením, že zítra maraton poběžím úspěšně.“ „V tom případě jsem toho svědek. Ještě se vrátím pro něco k večeři. Zítra tě přijdu určitě povzbudit. Snad tě nepropásnu a potkám na korze i tvého otce.“ Oba se od sebe vzdalují opačným směrem.

Machos si za chůze prohlíží boty do tanečních a při tom nadále rozmlouvá s Urklou, aniž pohne ústy: „Stále se mi tyhle laky líbí. V nich budeš tancovat, jako bys tancoval se mnou.“ Té představě se trochu usměje. „Však jsi mi pomohla s výběrem. Přijdu ti určitě fandit. Kde se mám postavit, abych tě nemohla propást? Na parkovišti u hlavního přístavu budeme začínat, někteří končit. U startu, u cíle děje se nejvíc. Tam bude Oddys. Vyříd' mu, aby se rozhlížel. Ráda vás uvidím oba. Doufám, že se to povede. Čeká se nával.“

Děvčátka v krojích u východu z paláce pozbudou na chvíli půvabu ženskosti. Těla jim zesílí, ve tvářích převládnu divoké rysy, cosi jim zatemní rozum. Každá se lechtá po stranách na žebrech, při tom se dunivě smějí. Nejsilnější děvčátko začíná u žeber komíhat lokty a skandovat Lachtan! Ostatní rázem se připojí – jednotně třeští dle jejího vzoru. Lachtani střídají lechtání po žebrech s děláním ploutví. Smějí se, po tvářích tečou jim slzy. Machos je mívá.